

JOAN
ROCA CASALS

OLOR DE RESCLOSIT

III PREMI DE NARRATIVA MÓN RURAL

Notes de color

Notes de Color — 96

OLOR DE RESCLOSIT

JOAN ROCA

III PREMI DE NARRATIVA MÓN RURAL

Cossetània
EDICIONS

Aquesta obra ha estat guardonada amb el III Premi de Narrativa Món Rural,
promogut per la Fundació del Món Rural.

El jurat el formaven Andreu Carranza, Martí Gironell i Antoni Pladevall.

La Fundació del Món Rural ha convocat la tercera edició dels Premis Món Rural
per promoure la presència del món rural en els mitjans de comunicació i en la
creació cultural i intel·lectual, amb les categories d'assaig, narrativa i periodisme.

La Fundació del Món Rural promou el debat i la reflexió al voltant de la realitat
dels entorns rurals catalans, amb l'objectiu fonamental de fer conscient la societat
del valor estratègic del món rural per al desenvolupament sostenible, econòmic,
mediambiental i social de Catalunya.

Editat amb la col·laboració de:

Fundació del
Món Rural

Primera edició: juliol del 2019

© del text: Joan Roca Casals

© d'aquesta edició:

9 Grup Editorial

Cossetània Edicions

C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls

Tel. 977 60 25 91

cossetania@cossetania.com • www.cossetania.com

Disseny i composició: 3 x Tres

Impressió: Romanyà Valls, SA

ISBN: 978-84-9034-836-9

DL T 651-2019

En record de l'Anna.

*Ens apressem a cloure dins el puny
el teu somriure murri, transparent,
perquè il·lumini en endavant la lluita
perseverant que ara ens deixes pendent.*

EL MOVIMENT NEGUITÓS DE LA CAMA DRETA, talonejant insistentment amb la punta del peu fixada damunt la catifa de la sala d'estar, em traïa. La Laia em coneixia prou bé i s'adonava que la meua resposta força-sament ambigua, i que obria un punt d'esperança a la seva proposta, no es corresponia amb la consciència d'allò que el meu cap rumiava. Quinze anys compartint els nostres universos personals m'havien tornat transparent a la seva capacitat perceptiva.

—Si no hi estàs d'acord, no dissimulis ni em donis allargues, sisplau!

—No tinc cap intenció de fugir d'estudi, només pretenc disposar d'un temps raonable per poder-ho sospesar. Una decisió d'aquesta mena no es pren d'avui per demà, Laia.

—Però tampoc no podem esperar gaire, Martí. Només em queden tres mesos d'atur. Quan això s'acabi, saps perfectament que ens costarà arribar a fi de mes. Hem de buscar una sortida.

—Encara no t'han dit res de l'entrevista que vas fer abans-d'ahir.

—No n'espero res de bo. Després d'un any i mig d'anar amunt i avall deixant currículums i fent entrevistes, ja m'ensumo la resposta.

La seva cara acabava de perdre l'espurna d'il·lusió amb què havia aconseguit desconcertar-me la seva proposta un punt forassenyada i havia retornat al posat seriós i un xic ensopit amb què feia front a la vida d'un temps ençà. Era molt conscient del seu patiment, del seu desencís. Potser per aquest motiu, i perquè me l'estimava una cosa de no dir, acabava transigint a contracor.

—Fem un tracte: aquest cap de setmana ens arribem a la Solana a comprovar-ne l'estat actual i en parlem sobre el terreny. Fa més de dos anys que no hi ha entrat ningú, i potser la visió crua de la realitat ens aportarà una mica de llum...

—De debò? De debò, Martí? Ai, com t'estimo!

Em feia certes pagues que, en comprovar la deixadesa evident de la casa, abandonada des de la mort del pare, ella mateixa s'adonaria que allò que em proposava, si més no, tenia una viabilitat incerta. Acostumats com estàvem a la vida urbana, la possibilitat d'haver de renunciar a tot un reguitzell d'amables comoditats per retornar a uns orígens dels quals jo havia fugit molts anys enrere em semblava absolutament quimèrica.

La seva proposta d'anar-nos-en a viure-hi per estalviar el lloguer del pis tenia una certa dosi de lògica, si ens aveníem a les incomoditats d'una casa de pagès vella i força atrotinada, però hauríem d'entomar el greuge del meu desplaçament diari fins a la feina. Quaranta quilòmetres d'anada i quaranta de tornada, acostumat com estava a anar a treballar a peu fins a la cantonada, ho trobava un excés, tant per la pèrdua de temps com per la despesa en combustible que hauríem d'afegir al pressupost de la nostra migrada economia.

Hi havia encara una altra raó més íntima que no desitjava compartir. La meva fugida de la Solana contra els precés del pare i les súpriques de la mare perquè hi seguís vivint, malgrat que tingués la feina lluny, perquè se sentirien més acompanyats i també els podria donar un cop de mà en temps d'escarrassos, havia acabat assumint-la com una mena de traïció, i ara tornava a esclatar ben viva davant meu. Una decisió presa amb vint-i-tres anys, de la qual m'havia penedit sobretot quan havia mort la mare cinc anys enrere, ara la podia redimir quan el gest resultava completament inútil.

Divendres, 18 de gener

Com sempre, res de nou. “Quan hàgim decidit alguna cosa, ja li farem una trucada.” És molt trist i desmoralitzador. En aquest any i mig de pelegrinatge gairebé diari a la recerca d'una ocupació, he après com funciona la litúrgia de la selecció de personal. He après que els currículums acostumen a quedar colgats sota els que arribaran l'endemà i l'endemà passat. He après que totes les entrevistes segueixen el mateix patró i l'única diferència és l'actitud de la persona que hi ha a l'altra banda de la taula: hi ha persones tibades, antipàtiques, formals, serioses, amables, extravertides, simpàtiques... Fins i tot he arribat a trobar persones a qui he reconegut una certa dosi d'empatia. Però el resultat sempre ha sigut el mateix. Deu ser que soc massa gran per a algunes tasques reservades a joves i massa jove per a tasques reservades a persones amb experiència.

He arribat a pensar que el desànim intern em flueix pels ulls i que ells se n'adonen. Qui contractaria una persona amb el meu estat anímic? Ja no necessito una empresa, em comença a caldre una oenagé.

En tot això només hi ha un fet positiu: llegeixo com mai ho havia fet, devoro els llibres amb una velocitat que em sorprèn. I ja m'he fet amiga de les bibliotecàries, que, si un divendres no vaig a veure-les, em troben a faltar.

Bé, potser també hi ha una altra cosa positiva: la redacció d'aquest diari on aboco les meves penes des de fa un parell de mesos.

LA CAMBRA FEIA OLOR DE RESCLOSIT. Quant de temps devia haver passat d'ençà que algú s'havia dignat a obrir la finestra per darrera vegada! Amb cura de no entrebancar-me amb possibles obstacles que imaginava escampats per terra, creuava l'espai en la penombra i, sense cap ensurt, em plantava davant les feixugues cortines que ocultaven l'única obertura a l'exterior. En manipular-les per poder obrir els porticons, un lleuger núvol de pols acumulada al llarg dels anys m'embolcallava i em feia eixavuirar. El soroll trencava el silenci i s'escampava passadís enllà, desvetllant la memòria adormida en les parets cobertes amb el paper estampat que tan de moda s'havia posat mig segle enrere. La maneta m'aportava un tacte mineral, fred, desagradable i, malgrat la força de torsió que li imprimia, es resistia a girar i a vèncer la inèrcia de tant de temps d'immobilitat. Al final cedia mentre deixava anar un xerric de contratemps. Els dos batents s'entreobrien per deixar passar la tènue llum del matí, encara un xic tamisada per la boira quotidiana de la plana. A l'altra banda del clos de pedra que tancava la lliça, s'hi mig endevinava l'estesa de camps de conreu que havia creuat de retorn al passat. L'aire fred i humit que s'apressava a inundar la cambra em provocava una mena d'esgarripança al llarg de tota l'espina i em girava per contemplar el petit espai que havia protegit i conservat els meus somnis d'infant. De la porta estant, com si no gosés envair aquest espai i temés profanar-lo, la Laia m'observava amb els ulls transparents que em tenien enamorat i un lleu somriure de complicitat dibuixat al rostre.

—Vet aquí el meu petit reialme —li anunciava obrint els braços teatralment.

Aleshores, com si el meu comentari hagués estat una invitació, se m'atansava, m'abraçava i em feia un petó del qual no aconseguia interpretar la intenció fins que em deia:

—És preciós, Martí!

—Dona, tampoc no cal que exageris.

Per tota resposta, em somreia i m'abraçava. Jo la deixava fer amb un posat mig d'estaquirot, força sorprès per la seva reacció. Mentre em tenia presoner, per damunt la seva espatlla, guaitava cap a la capçalera del llit, on un Sant Crist de braços estesos semblava abastar tota l'estança en un darrer sospir.

Una lleu piuladissa provinent de l'exterior em feia girar i descobria un pardal parat damunt l'ampit de la finestra que em mirava amb ulls inquisitius, interrogant-se sobre les meves intencions. Ens miràvem fit a fit uns breus segons i empenia el vol, ves a saber si conscient que, en un possible duel, ell duria les de perdre.

—Serà la nostra habitació —proposava la Laia.

—No vagis tan de pressa, que encara no has vist les altres.

—Segur que no tenen la vista d'aquesta.

—Però n'hi ha un parell que tenen finestrals més grans, i a tu això del sol entrant a dojo dins de casa sempre t'ha captivat.

Ens havíem apropat a la finestra i, repenjats a l'ampit de pedra que es badava damunt la lliça, restàvem una estona embadalits pel paisatge que s'endevinava a través de la boira. Al lluny, després de l'estesa de camps, s'entrellucaven els pollancre de la riba, que lluïen majestuosos i apuntaven cap al cims de la serra de Llevant. Era, certament, un paisatge atractiu, almenys per a mi, que n'havia gaudit com a teló de fons tota la meva infantesa. Quina llàstima que, amb el pretext d'eixamplar els conreus, arrenquessin de soca-rel els roures que s'alçaven damunt el llit d'argelagues que anàvem a tallar per socarrimar el porc en temps de matança! Ara la línia d'horitzó apareixia nua, una mica òrfena, tenyida pel marró de la terra argilosa del camp acabat de llaurar i rasclar.

I, resseguint l'antic camí del Puig, em venien a la memòria les tardes passades amb la Maria, la meva primera mestra, que, considerant que em superava l'edat en mitja dotzena d'anys, a la tarda m'ensenyava el

que li havien explicat al matí a l'escola, quan segons el parer de la família jo encara no era prou gran per anar-hi. I recordava el dia que havien deixat oblidat el porró damunt la taula de la cuina, on cada dia obria la llibreta i escrivia de forma aplicada, en una llengua que no entenia, tot allò que ella em dictava. Anys més tard, amb aquesta meva primera mestra encara havíem rigut una cosa de no dir quan ella em descrivia el galdós espectacle d'un marrec de cinc anys tentinejant i anant de costat a costat del camí, de tornada cap a casa, després d'haver-se amorrat uns quants cops al porró entre línia i línia de deures.

Poc més enllà serpentejava la carretera que duu a Vil·la, abans ombrejada de plàtans i que ara apareixia completament despullada. Quin greu que els tallessin amb l'excusa de la seva perillositat quan el trànsit rodat de cotxes es va sentir amenaçat! Agafava el cotxe de línia amb set anys per anar a escola als Maristes. Ara fora poc menys que un pecat permetre que una criatura d'aquesta edat fes el viatge tot sol fins a la capital comarcal. La mare acostumava a explicar-me que, els primers dies de fer el trajecte, baixava del cotxe de línia al començament del Passeig i, mentre el resseguia de punta a punta fins a l'escola, m'entrebancava amb tots els pots d'escombraries que encara eren a la vorera. Es veu que un infant de pagès, acostumat a trescar per camins de carro i saltar sobre els terrossos dels camps llaurats, no acabava d'encertar la forma de caminar a peu pla. Segurament, badoç com soc de mena, els meus ulls es perdien en un inhabitual paisatge urbà i no me'n sortia de mirar endavant per prevenir els obstacles.

—Deves ser tan feliç corrent per aquí com les cabretes! —la Laia interrompia els meus records.

—No et pensis, ja sé que amb ben poc érem feliços —em sincerava—, però vaig començar a ser conscient de les mancances quan em van trasplantar a l'escola de Vil·la i em vaig adonar que em resultava difícil compartir el meu petit viure amb la resta de companys.

El soroll de motor d'un tractor tallava la conversa i filustràvem el masover que s'acostava a la Solana. Ara un sol masover porta la terra de quatre cases: la Solana, el Puig, Llobera i la Torre Vella. Del Puig, només en queden les quatre parets; Llobera ha desaparegut, engolit per les parets grises de les naus del polígon industrial, i el solar que va deixar lliure la Torre Vella l'ha ocupat una benzinera. La Solana encara resta

dempeus amb raonable bona presència. Quan van morir els pares, primer la mare i al cap de poc més de tres anys el pare, vaig decidir llogar la terra i tancar la casa. El pare no ho hauria permès mai: encara l'imaginava enganxant l'euga al carro i anant a buscar farratge per a les quatre vaques que volgué mantenir fins al darrer sospir. A casa s'havia practicat una perfecta, ajustada i limitada economia de subsistència: amb quatre vaques, mitja dotzena de truges, un galliner modest, els ànecs a la bassa, els conills, l'hort i sis quarteres de conreu es mantenia la família sense luxes ni estretors. Ara resultaria completament impensable.

—Hola, Martí —saludava el masover des del tractor.

—Hola, Lluís —responia de la finestra estant.

—Què us porta per aquí? Veniu a treure la pols?

—Potser sí —deia la Laia—, potser més i tot que això.

—I doncs? —interrogava amb un punt de tafania mal dissimulada.

—A la Laia se li ha ficat al cap que hem de recuperar les arrels i venir a viure-hi.

La cara d'en Lluís, entre la sorpresa i la incredulitat, reforçava els meus interrogants i confirmava el grau d'excentricitat que traspuava el propòsit. Per tota resposta, obtenia una diplomàtica consideració:

—Doncs si és així, ho celebro. Falten veïns per aquests indrets. Apa, me'n vaig a enganxar l'arada a aquest fòtil, que m'espera una bona tongada. Vejam si ara ens veiem més sovint!

Em girava i mirava de fit a fit la Laia, que se sorprenia per la seriositat del meu posat:

—I aquesta cara?

—Demà tothom sabrà que el veral amplia els estadants.

—L'hi has dit tu, no jo.

—Després que desvetllessis el seu interès amb el teu comentari.

—Ai, Martí! I què, si ho diu a tothom?!

En el fons, pensava que tenia raó, però em costava reconèixer-ho. Optava per sortir per la tangent i proposava:

—Acabem de fer un tomb per la casa. Potser la visió del deplorable estat de la cuina, la sala, el rebost i la impactant comuna et farà trontollar les conviccions.

El cuquet del retorn al passat, als meus primers records, em començava a corcar la determinació de cercar totes les contrarietats imaginables

per esvair la il·lusió i l'entusiasme que projectava la vetusta adolescència de la Laia. Amb gairebé quaranta anys damunt les espatlles, ella encara conservava l'empenta juvenil, però jo no m'acabava d'imaginar mudant-me a una casa que calia reformar de dalt a baix si volíem que gaudís de les mínimes condicions d'habitabilitat a les quals estàvem tan mal acostumats.

A la sala central, on s'obrien les portes de totes les cambres, s'hi havia dipositat una capa de pols, la superfície uniforme de la qual malmetien els nostres peus deixant passeres tot al llarg del trespol. Era talment com si el silenci i la pau de l'indret es veiessin pertorbats per la nostra presència. Al capdavant, potser valia més deixar les coses com estaven, però si en poc més de dos anys encara no s'havia produït cap deteriorament important de la construcció, potser seria escaient donar-li una nova oportunitat i omplir-la de vida.

—Així què, Martí?

—Ja veig que l'estat de la casa no t'ha descoratjat.

—Ben al contrari.

—Doncs apa, som-hi! No saps pas prou bé en quin embolic ens hem ficat.

I la seva resposta era el petó més dolç i sentit que havia rebut d'ella des de feia molt de temps, tant que ja no en recordava ni el gust ni els efectes.

Dilluns, 21 de gener

Ja sé que la felicitat completa no existeix, però segur que es deu assemblar força al que sento des que ahir vam anar a la Solana. Amb en Martí hi havia anat molt de tant en tant, algun diumenge quan hi havia alguna cosa a celebrar, i sempre havia sigut poca estona, com si ell es delís per fugir-ne. Sempre m'havia semblat un espai trist, fosc, poc acollidor. No sé amb quins ulls me l'havia mirat, però els d'ahir devien ser uns altres. És com si tota la il·lusió que s'ha anat fonent durant aquest darrer any hagués quedat amagada en algun racó desconegut de les meves entranyes i, de sobte, hagués esclatat. Sé que en Martí té raó, que no em puc ni imaginar la feinada que ens cau al damunt, que anar a viure a pagès té inconvenients que desconec, que m'hauré de passar moltes hores tota sola... Tot això ja ho sé, potser d'una forma poc conscient i passada pel filtre d'unes ulleres excessivament optimistes, però la sola possibilitat de tornar a fer coses, de sentir-me útil, de no llevar-me cada dia amb el guió depriment que repeteix la buidor del dia anterior em fa veure la vida d'un altre color.

Em va dir que no tocava de peus a terra. I què? Durant massa temps els he tingut enmig d'un fangar on cada dia estaven més enfonsats. Ara vull tornar a volar, recuperar les rialles amb què guarníem les estones compartides. Ja ho sé, que em tocarà aterrar, només és qüestió de no enfilar-me gaire amunt per no patir una patacada de realitat massa dura.

—NO HO SÉ, MARTÍ —em deia l'Agustí amb la sinceritat que el caracteritza—, no sé què dir-te. Jo us faig més aviat força urbanites, i no acabo de fer-me a la idea de veure-us vivint a pagès, però si ho teniu clar...

—I tant que sí! —ponderava la Mònica, la seva companya, sempre a punt per afegir-se a qualsevol proposta que aportés un punt de novetat—. La qualitat de vida de què gaudireu vivint en una masia no es pot ni comparar amb això d'aquí.

En el meu interior relativitzava aquesta afirmació, pensant sobretot en la condició de qui l'havia formulada, una persona que s'estava mitja hora emprovant-se roba i sabates abans de decidir quin conjunt li quedava millor per anar a fer una caminada pel bosc o per pujar al Matagalls.

—Ja hi veig avantatges, no us penseu —raonava en positiu—, però la Laia s'haurà d'estar moltes hores sola a casa, almenys mentre no aconsegueixi alguna feina, i sé que una persona vitalment activa com ella no ho portarà gens bé.

—Serà qüestió de tenir les hores ocupades —hi intervenia la Laia—. I tothom diu que a pagès sempre hi ha alguna cosa a fer.

Mirant-li els ulls, hi descobria aquella espurna d'il·lusió que em desarmava, que em deixava sense arguments. Jo prou volia dir-li que em preocupava la seva solitud durant tantes hores, però com si m'endevinés el pensament afegia:

—A més, tinc el poble a mitja hora a peu, deu minuts en bicicleta! Quan tingui necessitat de fer-la petar amb algú...

—Ja ho sé, Laia, ja ho sé... Ara et sembla que la vida a la Solana t'aportarà un munt d'al·licients, perquè et deixes enlluernar per la novetat, però no serà tan senzill, t'ho asseguro.

Li parlava des del cor i des de la realitat que jo hi havia viscut de ben jove. Ella no es feia el càrrec del que suposava perquè la seva realitat només li havia permès tenir esporàdiques experiències folklòriques amb la vida a pagès quan de tant en tant veníem a veure els meus pares, i l'anàlisi que en feia resultava infantilment bucòlica.

—Provant-ho, no hi perdreu res —argumentava l'Agustí—. Altra cosa seria si l'haguéssiu de llogar o embarcar-vos a comprar amb una hipoteca, però amb poc que hi gasteu la podeu deixar perfectament habitable.

—No sé què entens tu per “perfectament habitable”. És ben bé que no l'has vista! S'ha de reformar la cuina i fer-hi un bany, com a mínim, perquè es pugui considerar mínimament habitable.

—Ho podem anar fent de mica en mica, Martí.

—Tens la persona ideal, Laia —opinava la Mònica sobrevalorant les meves capacitats—. Tens un autèntic manetes, el rei del bricolatge...

—Que haurà de treballar deu hores cada dia —puntualitzava jo per matisar tant d'optimisme—, i arribarà a casa amb unes ganes folles de fer de paleta, de fuster, d'electricista, de pintor, de llauner, del que calgui...

Tot plegat em recordava el pare, sempre amb una eina a la mà quan acabava amb el bestiar. Abans de sopar sempre hi havia algun fustot per collar, alguna porta que amenaçava de caure, i ell amb unes tenalles i un filferro feia les reparacions urgents. Els dos darrers anys de viure-hi tot sol contra la meva voluntat, havia anat oblidant aquesta cura i la casa hauria acabat caient-li al damunt. Sort n'havíem tingut, de la Roser de Llobera, que un parell de cops per setmana hi treia el nas i li feia una mica d'endrega i neteja. Va ser ella qui el va trobar al llit mort d'un atac de cor mentre dormia. Fins el darrer dels seus dies va fer la vida de pagès que ell estimava i va morir sobtadament. Només em va quedar el trist consol de saber que no havia patit, segons va dir-nos el metge.

Dijous, 24 de gener

Tinc la casa fotografiada dins el cap i no paro d'imaginar-me les possibilitats de cada racó. Procuro no fer-me pesada perquè sé que en Martí m'engegarà a dida; per tant, dosifico molt bé les observacions relatives a la nostra futura llar. Quan estic sola m'imagino com quedarà cadascun dels espais i mentalment el vesteixo amb els mobles que hi posaria, amb els mobles que ja tenim ara en aquest pis llogat, vull dir. I penso en el color de les parets i en les cortines que s'hi adiguin. Quan ens veiem a l'hora de dinar, li comento només algun dels detalls que tinc al cap i ell sempre somriu i mou el cap a banda i banda com volent dir: "No tens remei." Sé que li agrada veure'm feliç i altra vegada amb la disposició d'ànim que tenia per costum.

De tots els espais de la casa, el que em té enamorada és la sala que ells feien servir de menjador, amb una llar d'aquelles immenses amb el foc a terra i una boca de xemeneia ampla que deixa veure els clemàstecs penjant. Sé que són uns clemàstecs perquè m'ho va dir en Martí i em va fer molta gràcia aquest nom. L'escon que encercla la llar és una autèntica joia. Amb uns simples coixins ens estalviarem fins i tot el sofà.

HAVÍEM OBERT DE BAT A BAT la petita finestra de la cuina i, tot i així, la cambra es podia dir que romania en una mena de semipenombra. Encara hi veia la mare arrambada a la pica, pelant patates o triant mongeta tendra amb el seu inseparable davantal gris. A mi m'agrada la llum, m'agrada que entri a pleret dins de casa. No suportó les cases amb finestres tancades i persianes abaixades amb l'excusa que el sol descoloreix parets i mobles. Si fos possible, salvant els inconvenients d'intimitat evidents, tindria una casa amb parets de vidre. Per això el concert d'ombres difuminades amb què es dibuixava la trista estança no em prometia res d'interessant. Així i tot, la Laia encara proposava:

—En aquesta finestra hi posarem dues cortinetes blanques, curtes, de ganxet, d'aquelles que m'agraden tant.

—Això mateix! La casa sempre s'ha de començar per la teulada. Què et sembla si primer de tot ens mirem les parets, la llar de foc arrebossada de sutge, la pica de pedra escantellada, els escassos mobles que cauen a trossos i aquestes bigues enfosquides pel fum d'anys i panys?

—Ens hi haurem de posar de valent i fer neteja general. Només és una qüestió de temps i paciència.

M'admirava la seva tendència innata a l'optimisme. De vegades pensava que ratllava la inconsciència, però haig de reconèixer que tenir al costat una persona que d'entrada no trobava problemes enlloc resultava d'allò més gratificant. Llàstima que aquesta confiança en les pròpies possibilitats no anés sempre de bracet amb la constància! De dos que

s'estimin, amb un que sigui optimista a ultrança n'hi ha prou. De dos que s'estimin, amb un que trobi inconvenients n'hi deu haver prou.

Allà on ella veia un munt de possibilitats estètiques il·lusiónants, jo hi calculava una muntanya de feina de proporcions bíbliques. Ella veia una paret per netejar i pintar i mentalment triava el color, jo hi veia una paret amb l'arrebossat caient a trossos que calia refer i enrajolar. Ella s'imaginava la tela dels coixins que posaria a l'escó que envoltava la llar de foc i jo pensava en les hores de netejar la fusta abans d'envernissar-la de nou. Ella valorava l'encant de la pica de pedra i l'aixeta de llautó que s'imaginava lluent i daurat mentre jo pensava que caldria refer tota la instal·lació d'aigua per aconseguir que, de l'aixeta, també en pogués rajar de calenta.

—Començarem per la cuina, que és més agraïda —proposava la Laia.

—Molt bé, començarem per la cuina. Mentrestant, ens rentarem en una palangana, perquè la cambra de bany també està impracticable.

—Ai, Martí, només veus problemes a tot arreu!

—No són problemes, són necessitats. Deixa que comenci fent una mínima instal·lació de dutxa al bany, almenys podrem llevar-nos la roya del damunt quan acabem la feina.

I ella transigia, amb la seva expressió de silenci forçat motivat pel petit fracàs en la seva proposta. Segur que seguia imaginant-se la cuina tota tocada i posada, a punt per fer-ne una foto que pogués servir de model en una d'aquelles revistes de decoració a les quals s'havia aficionat les darreres setmanes.